
Lessentabel algemene vorming en keuzegedeelte eerste graad
2021-02-16

Lessentabel algemene vorming en keuzegedeelte eerste graad

In de eerste graad onderscheiden we vanaf september 2019 lesuren algemene vorming en lesuren keuzegedeelte. Het keuzegedeelte bestaat uit lesuren differentiatie of lesuren basisoptie (enkel voor het tweede leerjaar A en B). In wat volgt stellen we op basis van de regelgeving een lessentabel voor die de school toelaat om de leerplandoelen in het voorziene aantal lestijden te realiseren. We reiken modellen aan voor de invulling van het keuzegedeelte. Voor het geheel van de eerste graad wordt op die manier duidelijk welke keuzes een school kan maken. Visie op vorming en contextuele factoren (inbedding van de school, leerlingenpopulatie, studieaanbod, regionale afspraken ...) spelen daarbij een belangrijke rol.

1 Regelgeving¹

1.1 Basisvorming²

Het aantal lesuren in de basisvorming bedraagt ten minste

- 27 lesuren in het eerste leerjaar A;
- 27 lesuren in het eerste leerjaar B;
- 25 lesuren in het tweede leerjaar A;
- 20 lesuren in het tweede leerjaar B.

1.2 Lesuren keuzegedeelte

Naast de lesuren basisvorming omvat het lessenrooster ten minste

- 5 lesuren differentiatie in het eerste leerjaar A/B;
- 2 lesuren differentiatie in het tweede leerjaar A/B.

Het lessenrooster in het tweede leerjaar omvat daarnaast

- 5 lesuren basisoptie in het tweede leerjaar A;
- 10 lesuren basisoptie(s) in het tweede leerjaar B³.

¹ Decreet tot wijziging van de Codex Secundair Onderwijs van 17 december 2010, wat betreft de modernisering van de structuur en de organisatie van het secundair onderwijs (28 maart 2018).

² In het voornoemde decreet is sprake van *basisvorming*. Katholiek Onderwijs Vlaanderen gebruikt de term *algemene vorming*. Die omvat de basisvorming, maar biedt ook de mogelijkheid om onder dezelfde noemer basisvorming en een uitbreiding ervan via lesuren differentiatie te vatten (zie 3.1).

³ In het tweede leerjaar B kan de leerling maximaal drie basisopties en, in voorkomend geval, pakketten combineren.

1.3 Lesuren differentiatie

- De lesuren differentiatie kunnen worden ingevuld als een verdieping of een remediëring van onderdelen van de basisvorming of als een verdieping in klassieke talen.
- De school biedt enerzijds ten minste twee mogelijkheden aan om te verdiepen en anderzijds die remediëring waaraan de leerlingen behoefte hebben.
- Binnen het aanbod van de school kiest de leerling één of meer differentiatiemogelijkheden.
- De delibererende klassenraad in het eerste leerjaar A en het eerste leerjaar B kan een leerling remediëring opleggen. De school kan de lesuren differentiatie evenwel nooit volledig aan remediëring besteden.

2 Lessentabel algemene vorming

Voor de lessentabel van de algemene vorming hanteren we zes uitgangspunten: minimumlessentabel, graadleerplannen, brede vorming voor alle leerlingen, oog voor samenhang, herkenbaarheid, ruimte voor eigen keuzes:

- De lessentabel is een minimumlessentabel voor de algemene vorming. Het lessenrooster van de school zal naast de algemene vorming, ook (vakken voor) het keuzegedeelte bevatten. Voor de vakken in de lessentabel voorziet Katholiek Onderwijs Vlaanderen in goedgekeurde leerplannen die rekening houden met het vooropgestelde aantal uren en bovendien ruimte laten voor leerjaar/lerarenteam. Het biedt de leden van Katholiek Onderwijs Vlaanderen rechtszekerheid in functie van erkenning en subsidiëring.
- De leerplannen zijn graadleerplannen. De school kan zelf beslissen hoeveel lesuren zij besteedt aan een vak in het eerste leerjaar en in het tweede leerjaar. Verschuivingen van het aantal uren voor een vak in 1A/1B naar 2A/2B en omgekeerd behoren dus tot de mogelijkheden, zolang de school rekening houdt met het minimum aantal uren dat aan de algemene vorming besteed moet worden (zie 1.1).
- Vanuit het vormingsconcept bieden we alle leerlingen alle vormingscomponenten aan. Voor 1A maken we expliciet ruimte voor economische en sociale vorming in het vak Mens & samenleving.
- We beklemtonen de samenhang tussen vakken. Dat faciliteert afstemming en afspraken in de eerste graad. Daarnaast geven we aan waar kansen liggen tot interdisciplinair werken, zoals bij Artistieke vorming en Natuur, ruimte & techniek.
- We zorgen voor een herkenbare lessentabel: we nemen als uitgangspunt de vakken zoals we ze vandaag kennen.
- De lessentabellen zijn richtinggevend. Vanuit visie op onderwijs, regionale inbedding en rekening houdend met de leerlingenpopulatie legt de school (schoolbestuur, schoolteam) in regionale samenspraak eigen accenten; zij beslist aan welke vakken ze meer of minder lesuren willen besteden en communiceert daarover transparant met alle betrokkenen.
We verwijzen in dat verband in het bijzonder naar talige vorming. Omgevingsfactoren en leerlingenpopulatie kunnen scholen ertoe doen besluiten om extra uren te besteden aan de ene of aan de andere taal: de economische realiteit, de nabijheid van de Franse grens, de Brusselse rand, de inrichting van CLIL, de culturele achtergrond van hun leerlingen ...

Specifiek voor 1B/2B:

We brengen het aantal uren Muziek en Beeld in overeenstemming met 1A/2A. We zullen voor A- en B-stroom nagenoeg hetzelfde leerplan hanteren; vanuit het vormingsconcept hebben alle jongeren recht op de artistieke component.

We versterken de component talige vorming van de leerlingen door het aantal uren moderne vreemde talen (Engels en Frans) te verhogen zodat meer tijd vrij komt om de eindtermen te bereiken; ook met het oog op een mogelijke oriëntering naar de studiedomeinen Taal & cultuur en Economie & organisatie.

LESSENTABEL EERSTE GRAAD (A/B) 2019⁴: ALGEMENE VORMING⁵

Vak	1A	2A	Administratieve vakbenaming
Geschiedenis	1	2	AV Geschiedenis
Godsdienst	2	2	AV Godsdienst
Lichamelijke opvoeding	2	2	AV Lichamelijke opvoeding
Mens & samenleving	2	-	AV Economie, AV Maatschappelijke vorming
Moderne vreemde talen	4	5	
- Engels	1/0	2	AV Engels
- Frans	3/4	3	AV Frans
Nederlands	4	4	AV Nederlands
Wiskunde	4	4	AV Wiskunde
Muziek	1	1	AV Muzikale opvoeding
Beeld	1	1	AV Plastische opvoeding
<i>Of Artistieke vorming</i>	2	2	AV Muzikale opvoeding, AV Plastische opvoeding
Techniek	2	2	TV Techniek
Natuurwetenschappen	2	1	AV Natuurwetenschappen
Aardrijkskunde	2	1	AV Aardrijkskunde
<i>Of Natuur, ruimte en techniek</i>	6	4	AV Aardrijkskunde, AV Natuurwetenschappen, TV Techniek
	27	25	

Vak ⁶	1B	2B	Administratieve vakbenaming
Godsdienst	2	2	AV Godsdienst
Lichamelijke opvoeding	2	2	AV Lichamelijke opvoeding
Maatschappelijke vorming	3	2	AV Maatschappelijke vorming, AV Geschiedenis
Moderne vreemde talen	3	3	
- Engels	1/2	2/1	AV Engels
- Frans	2/1	1/2	AV Frans
Nederlands	4	3	AV Nederlands
Wiskunde	4	3	AV Wiskunde
Muziek	1	1	AV Muzikale opvoeding
Beeld	1	1	AV Plastische opvoeding
<i>Of Artistieke vorming</i>	2	2	AV Muzikale opvoeding, AV Plastische opvoeding
Techniek	4	2	TV Techniek
Natuur en ruimte	3	1	AV Natuurwetenschappen, AV Aardrijkskunde
<i>Of Natuur, ruimte en techniek</i>	7	3	AV Aardrijkskunde, AV Natuurwetenschappen, TV Techniek
	27	20	

⁴ De invoering verloopt progressief: 1 september 2019 in het 1^e leerjaar, 1 september 2020 in het 2^e leerjaar.

⁵ Achterin het document vind je de lessentabel voor de eerste graad, incl. de uren die bestemd zijn voor het keuzegedeelte.

⁶ Via Project Algemene Vakken (PAV) kunnen twee of meer vakken van de algemene vorming geïntegreerd worden.



3 Inhoudelijke aandachtspunten voor het keuzegedeelte

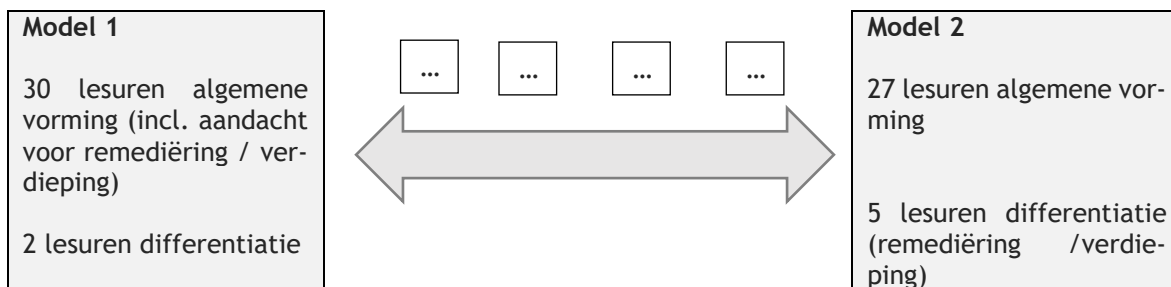
Binnen het geschetste kader zijn tal van organisatiemodellen mogelijk. In overeenstemming met de raamtekst observerende en oriënterende eerste graad van Katholiek Onderwijs Vlaanderen houden we bij de inhoudelijke keuzes die we hieronder duiden, voor ogen dat:

- het keuzegedeelte in het eerste jaar (behalve bij klassieke talen) niet bepalend is voor de toegang tot een basisoptie in het tweede leerjaar;
- het keuzegedeelte in het tweede jaar niet bepalend, noch een voorafname is op de studiekeuze naar de tweede graad: de keuze voor om het even welk studiedomein blijft mogelijk;
- we leerlingen helpen keuzevaardig te worden: mogen kiezen is ook leren kiezen.

Bij de lessen differentiatie is er sprake van verdieping en remediëring:

- onder verdieping kan ook verbreding vallen, bv. als doelen in een andere context worden aangebracht met het oog op transfer;⁷
- remediëren is inherent aan de lespraktijk en beperkt zich niet tot een aantal extra lessen of slechts enkele vakken. Scholen kunnen op verschillende manieren omgaan met remediëring: van een uitbreiding op klasniveau van het aantal lessen dat aan een bepaald vak besteed wordt tot afzonderlijke lessen waarbij leerlingen individueel of in kleine groepjes voor die vakken of onderwerpen ondersteund worden waarmee ze op dat moment problemen ervaren.

3.1 Het eerste leerjaar A en B



Model 1

Een school kan ervoor kiezen om remediëring en verdieping te integreren in de algemene vorming en het aantal uren algemene vorming uit te breiden tot 30 lessen.⁸ In dat geval maakt zij zelf al enkele keuzes in verband met remediëring/verdieping in de algemene vorming, zoals dat nu in veel scholen gebeurt voor wiskunde, talen en/of techniek. Voor de resterende 2 lessen biedt zij ten minste twee verdiepende differentiatiemogelijkheden aan waaruit de leerling er (ten minste) één kan kiezen.

Model 2

Een school kan zich beperken tot het minimum aantal lessen algemene vorming. In dat geval zal de verdieping en de remediëring ook in de lessen differentiatie moeten gebeuren. Voor de resterende 5 lessen biedt ze ten minste twee differentiatiemogelijkheden (1-4, 2-2-1, 2-3) aan waaruit

⁷ Voor een toegankelijk overzicht van verdiepende leertaken: Saveyn, J. (2012, 26 juni). Differentiëren door verdieping. Over hoe je met leertaken kunt differentiëren naar boven, zonder de leerling nieuwe inhoud te laten verwerven. Studiemateriaal, www.leerrijk.be.

⁸ In dat geval kiest de school voor 27 lessen basisvorming en 3 lessen differentiatie die samen de 'algemene vorming' vormen.

de leerling er ten minste één kan kiezen.

Tussenliggende modellen

Afhankelijk van het aantal lesuren dat de school besteedt aan de algemene vorming en aan de differentiatie zijn er veel tussenliggende modellen mogelijk.

3.2 Het tweede leerjaar A

Het minimaal aantal lesuren dat een school besteedt aan de algemene vorming is 25 (i.p.v. 24 nu). Vermits een basisoptie 5 lesuren bedraagt, suggereren we om het voor de algemene vorming te houden bij 25 lesuren. We schrijven voor alle basisopties leerplannen naar rato van 5 lesuren.⁹ De 2 resterende lesuren in het keuzegedeelte worden besteed aan differentiatie (verdieping en/of remediëring van de algemene vorming of een verdieping in klassieke talen).

3.3 Het tweede leerjaar B

De grootste verruiming van het aantal lesuren algemene vorming heeft betrekking op het tweede leerjaar B (van 16 naar 20 lesuren = 1 voormiddag per week). In de resterende 12 lesuren besteedt de school 10 lesuren aan de basisoptie(s). We schrijven voor alle basisopties leerplannen naar rato van 5 lesuren. Op die manier kan de leerling twee basisopties kiezen uit het aanbod van de school.

Voor STEM-technieken kan er op basis van het leerplan een uitbreiding zijn naar 10 lesuren omwille van de diverse contexten die de school aan bod kan laten komen om de basisoptie vorm te geven (Elektriciteit, Hout en bouw, Mechanica, Land- en tuinbouw, Printmedia, Schilderen en decoratie ...) en met het oog op een goed overwogen keuze voor een domein en voor een studierichting in de tweede graad. De 2 resterende lesuren in het keuzegedeelte worden besteed aan differentiatie (verdieping en/of remediëring van de algemene vorming).

4 Administratieve en organisatorische aspecten

4.1 Administratieve aspecten¹⁰

In de toekomst worden de administratieve vakbenamingen voor de algemene vorming van de eerste graad niet meer bij decreet vastgelegd. Dat geeft scholen de (administratieve) ruimte om op basis van de lessentabel zelf te bepalen welk vak in welk leerjaar van de eerste graad aan bod komt. De koppeling van administratieve vakbenamingen aan een pedagogische vakbenaming en bijhorend leerplan ligt echter wel vast.

Voor het keuzegedeelte zijn er heel wat mogelijkheden. De overheid erkent een 200-tal vakken en specialiteiten.¹¹ De opsomming van de administratieve vakbenamingen vind je terug op het webadres [Bekwaamheidsbewijzen](#). Daar vind je telkens aangeduid in welke graad/graden je een vak kunt aanbieden. Indien in de eerste graad bij geen enkel bekwaamheidsbewijs een salarisschaal

⁹ We voorzien op dit moment nog geen lessentabel met administratieve vakbenamingen voor de basisopties. Van zodra de globale doelstellingen van de basisopties verder zijn uitgewerkt met het oog op nieuwe leerplannen, zal een voorstel uitgewerkt worden.

¹⁰ Voor een ruimere toelichting: [M-VVKSO 2006-042, Vakken en bekwaamheidsbewijzen voor het ambt van leraar in het gewoon so en in OV4 van het buso.](#)

¹¹ [Besluit van de Vlaamse Regering van 5 juni 1989 tot vaststelling van de algemene vakken, de kunstvakken, de technische vakken en de praktische vakken in de instellingen voor voltijds secundair onderwijs en in de instellingen voor voltijds secundair onderwijs die als centra voor deeltijds beroepssecundair onderwijs fungeren, georganiseerd of gesubsidieerd door de Vlaamse Gemeenschap, met uitzondering van de instellingen voor buitengewoon secundair onderwijs.](#)



wordt vermeld, kan de overheid het vak niet subsidiëren.

Reglementair kan de school kiezen voor AV Exploratie/Expressie/Sociale Activiteit. Dan stelt ze het vak gelijk met een ander vak dat in diezelfde graad kan worden onderwezen, in functie van het bekwaamheidsbewijs van het personeelslid. Deze werkwijze is evenwel minder aangewezen, aangezien elke leraar die een vereist bekwaamheidsbewijs heeft voor een of ander vak, ook een vereist bekwaamheidsbewijs heeft voor AV Exploratie/Expressie/Sociale Activiteit, en daarin dus rechten kan laten gelden (tijdelijke aanstelling voor doorlopende duur, vaste benoeming).

Voor een vakoverschrijdende opdracht in het keuzegedeelte kan een school het beste kiezen voor Seminaries¹². Hoewel Seminaries bestemd zijn om de wekelijkse lessentabel te realiseren en dus contacturen zijn, worden ze gelijkgesteld met een vak in functie van het bekwaamheidsbewijs van het personeelslid, op dezelfde manier als de “uren die geen lesuur zijn” (BPT enz.). Specifiek voor Seminaries is wel dat voor die gelijkstelling het akkoord van het personeelslid nodig is, en dat een opdracht Seminaries dus enkel kan worden toegekend als hij daarmee instemt.

Bij de gelijkstelling van Seminaries met een administratieve vakbenaming hoeft enkel rekening te worden gehouden met het bekwaamheidsbewijs van het personeelslid, het schoolbestuur hoeft zich m.a.w. niet te beperken tot de vakken die op de school onderwezen worden. Alle vakken die subsidieerbaar zijn in de structuur van de school, komen hierbij in aanmerking. Met structuur wordt bedoeld: eerste graad en/of tweede graad + derde graad aso-tso-kso en/of tweede + derde graad bso en/of HB05 Verpleegkunde. Concreet betekent dit dat de master voor bijna alle graden een verloning ontvangt op basis van de salarisschaal 501 (uitgezonderd Klassieke Talen).

Scholen kunnen in het keuzegedeelte lesuren inrichten als uren TV of PV voor specifieke administratieve vakbenamingen.¹³

4.2 Organisatorische aspecten

In wat volgt geven we een aantal voorbeelden ter inspiratie, zonder volledigheid na te streven.¹⁴ Bij de voorbeelden houden we wel rekening met de inhoudelijke aandachtspunten (*hoofdstuk 3*). Waar “eerste leerjaar A” staat, is een zelfde oefening ook mogelijk voor het eerste leerjaar B.

In de mogelijkheden die de school aanbiedt, kan zij ervoor kiezen om een gedeelte aan te bieden aan alle leerlingen¹⁵ en een gedeelte vrij te laten kiezen door alle leerlingen.

4.2.1 Eerste leerjaar

Voorbeeld 1 (eerste leerjaar A) - Model 1

Een school breidt de algemene vorming uit met 3 lesuren (1 lesuur Frans, 1 lesuur Nederlands en 1 lesuur wiskunde). In de resterende lesuren kunnen de leerlingen kiezen tussen de combinaties:

¹² [M-VYKSO_2004-041, Seminaries: personeelsconsequenties.](#)

¹³ Cf. [Bekwaamheidsbewijzen](#)

¹⁴ Het volume van de lesopdracht van een personeelslid wordt bij voorkeur stabiel gehouden voor de duur van het volledige schooljaar. Wanneer daarvan wordt afgeweken (zoals bij de voorbeelden hierna) kunnen er mogelijk ongewenste gevolgen opduiken als de werkelijke opdracht in een bepaalde periode van het schooljaar niet overeenkomt met de administratieve opdracht. Dat is bijvoorbeeld mogelijk in het geval van een vervanging of als er (onverwachts) een einde zou komen aan de aanstelling van de titularis. In dat laatste geval kan het zowel gaan over problemen bij de vorige titularis als bij het nieuw aangeworven personeelslid. Die beperking sluit niet uit dat er op zoek kan gegaan worden naar mogelijke oplossingen binnen de krijtlijnen van het Decreet Rechtspositie. Neem hiervoor tijdig contact op met de Dienst Personeel van Katholiek Onderwijs Vlaanderen.

¹⁵ Dat gedeelte is grijs gemarkeerd. De leerling maakt voor dat gedeelte geen eigen keuze.

Algemene vorming (30)	Lesuren in uitbreiding
Wiskunde	1
Frans	1
Nederlands	1
Keuzegedeelte (2)	Lesuren
Economische & sociale vorming	2
Techniek & wetenschappen ¹⁶	2

Voorbeeld 2 (eerste leerjaar A) - Model 2

Een school besteedt het minimum aantal lesuren aan de algemene vorming. In het keuzegedeelte laat zij de leerlingen kiezen tussen drie differentiatiemogelijkheden van drie lesuren (keuzegedeelte I). Leerlingen combineren die keuze met twee andere differentiatiemogelijkheden. Per semester kiezen ze uit differentiatiemogelijkheden van twee lesuren waarbij de school ook oog heeft voor die remediëring waaraan de leerlingen behoefte hebben (keuzegedeelte II). Zij maken op jaarbasis drie verschillende keuzes.

Leerlingen die in het keuzegedeelte I kiezen voor Klassieke talen, kiezen in het keuzegedeelte II gedurende het eerste semester uit de andere differentiatiemogelijkheden; voor het tweede semester kiezen zij in het keuzegedeelte II voor klassieke talen. Op jaarbasis maken zij twee keuzes.

Algemene vorming (27)	Lesuren in uitbreiding
-	0
Keuzegedeelte I (3)	Lesuren
Klassieke talen	3
Sociale vorming	3
STEM	3
Keuzegedeelte II (2)	Lesuren (2 per semester, 1 op jaarbasis)
Economie	1
Frans	1
Klassieke talen	1
Muzische vorming	1
Nederlands	1
Sociale vorming	1
Sport	1
STEM	1

Voorbeeld 3 (eerste leerjaar B) - Model 2

Een school biedt de algemene vorming aan op basis van 27 lesuren per week. Daarnaast biedt zij de keuze aan tussen twee differentiatiemogelijkheden van 3 lesuren: Sociale vorming of Techniek (keuzegedeelte I). De leerlingen combineren die keuze met een keuze per semester uit differentiatiemogelijkheden van twee lesuren waarbij de school ook oog heeft voor die remediëring waaraan de leerlingen behoefte hebben (keuzegedeelte II). Zij maken op jaarbasis drie verschillende keuzes.

¹⁶ De school is vrij in het kiezen van benamingen voor de differentiatiemogelijkheden, maar gaat daarbij best zo transparant mogelijk te werk.



Algemene vorming (27)	Lesuren in uitbreiding
-	0
Keuzegedeelte I (3)	Lesuren
Sociale vorming	3
Techniek	3
Keuzegedeelte II (2)	Lesuren (2 per semester, 1 op jaarbasis)
Economie	1
Sociale vorming	1
Sport	1
Techniek	1

Voorbeeld 4 (eerste leerjaar B) - Model 2

Een school besteedt het minimum aantal lesuren aan de algemene vorming. Zij richt voor alle leerlingen een projectuur Leefsleutels & sociale media in. Daarnaast kunnen de leerlingen nog kiezen tussen techniek en sociale vorming.

Algemene vorming (27)	Lesuren in uitbreiding
-	0
Keuzegedeelte (5)	Lesuren
Leefsleutels & sociale media	1
Sociale vorming	4
Techniek	4

Voorbeeld 5 (eerst leerjaar A) - combinatie van modellen 1 en 2

Een school biedt zowel model 1 als model 2 aan. Zij richt voor al haar leerlingen een klasuur in. Daarnaast kunnen leerlingen kiezen uit verschillende vormen van uitbreiding van de algemene vorming gecombineerd met één of meerdere differentiatiemogelijkheden, ook in de vorm van een verkennend project.

Algemene vorming (29)	Lesuren in uitbreiding
Wiskunde	1
Frans	1
Keuzegedeelte (3)	Lesuren
Klasuur	1
Technische activiteiten	2

Algemene vorming (28)	Lesuren in uitbreiding
Frans	1
Keuzegedeelte (4)	Lesuren
Klasuur	1
Verkennend project: economie, muzische vorming, sociale vorming, sport, STEM	3
Algemene vorming (27)	Lesuren in uitbreiding
-	0
Keuzegedeelte (5)	Lesuren
Klasuur	1
Klassieke talen	4
Technische activiteiten	4

Voorbeeld 6 (eerste leerjaar A) - Combinatie van modellen 1 en 2

Een school breidt de algemene vorming uit met 2 lessen (1 lesuur Natuur, ruimte & techniek en 1 lesuur wiskunde). Verder is er een klasuur voor alle leerlingen. In de resterende lessen kunnen de leerlingen kiezen tussen de combinaties: economie of STEM.

Algemene vorming (29)	Lessen in uitbreiding
Wiskunde	1
Natuur, ruimte & techniek	1
Keuzegedeelte (3)	Lessen
Klasuur	1
Economie	2 (1 per semester)
STEM	2 (1 per semester)

Voorbeeld 7 (eerste leerjaar A) - Combinatie van modellen 1 en 2

Een school breidt de algemene vorming uit voor Nederlands. Voor de overige vier lessen kunnen de leerlingen kiezen voor een combinatie van 2 differentiatiemogelijkheden van telkens 2 uur of voor een differentiatiemogelijkheid van 4 uur.

Algemene vorming (28)	Lessen in uitbreiding
Nederlands	1
Keuzegedeelte (4)	Lessen
Economie	2
Muzische vorming	2
Sociale vorming	2
Wetenschappen	2
Klassieke talen	4

4.2.2 Tweede leerjaar A

Voorbeeld 1 - differentiatiemogelijkheden

Een school richt de basisopties Moderne talen & wetenschappen, STEM-technieken en STEM-wetenschappen in. Daarnaast kiezen de leerlingen tussen twee differentiatiemogelijkheden.

Algemene vorming (25)	
Keuzegedeelte (7)	
Basisoptie (5)	Lessen
Moderne talen en wetenschappen	5
STEM-technieken	5
STEM-wetenschappen	5
Lessen differentiatie (2)	Lessen
Economie	2
Mens & maatschappij	2

Voorbeeld 2 - differentiatiemogelijkheden

Een school richt de basisopties Economie & organisatie, Maatschappij & welzijn, STEM-technieken en STEM-wetenschappen in. Daarnaast kunnen de leerlingen kiezen tussen vier differentiatiemogelijkheden, afhankelijk van hun specifieke noden of interesse op dat moment. De school kiest



ervoor om gedurende twee lessen per week diverse vakleraren samen vrij te roosteren voor klasdoorbreekende verdieping en remediëring.

Algemene vorming (25)	
Keuzegedeelte (7)	
Basisoptie (5)	Lessuren
Economie & organisatie	5
Maatschappij & welzijn	5
STEM-technieken	5
STEM-wetenschappen	5
Lessuren differentiatie (2)	Lessuren
Nederlands	2
Moderne vreemde talen	2
Techniek	2
Wiskunde	2

Voorbeeld 3 ~ de basisoptie Klassieke talen

Een school richt naast de basisoptie Moderne talen & wetenschappen ook de basisoptie Klassieke talen in en wil aan een deel van de leerlingen enkel Latijn en aan een ander deel van de leerlingen ook Grieks aanbieden. De school kiest ervoor om daarvoor bijkomend gebruik te maken van één lesuur differentiatie en alle leerlingen de kans te geven om ook een andere keuze te maken.

Algemene vorming (25)	
Keuzegedeelte (7)	
Basisoptie (5)	Lessuren
Klassieke talen - groep 1 (Latijn)	5
Klassieke talen - groep 2 (Latijn-Grieks)	5
Moderne talen & wetenschappen	5
Lessuren differentiatie (2)	Lessuren
Klassieke talen (Grieks)	1
Economie	1
Sociale media	1
Mens & maatschappij	1

4.2.3 Tweede leerjaar B

Voorbeeld 1 ~ differentiatiemogelijkheden

Een school richt 3 basisopties in: Economie & organisatie, Maatschappij & welzijn en STEM-technieken. De leerlingen kiezen twee basisopties. Daarnaast kiezen de leerlingen tussen twee differentiatiemogelijkheden.

Algemene vorming (20)	
Keuzegedeelte (12)	
Basisoptie (10)	Lessuren
Economie & organisatie	5
Maatschappij & welzijn	5
STEM-technieken	5
Lessuren differentiatie (2)	Lessuren

Economie	2
Mens & maatschappij	2
STEM	2
Artistieke expressie	2

Voorbeeld 2 - Differentiatiemogelijkheden

Een school richt de basisopties Economie & organisatie, Maatschappij & welzijn en STEM-technieken in. Voor STEM-technieken kunnen de leerlingen kiezen tussen 5 lessen of de uitbreiding naar 10 lessen. Daarnaast kunnen de leerlingen kiezen tussen vier differentiatiemogelijkheden, afhankelijk van hun specifieke noden of interesse op dat moment. De school kiest ervoor om gedurende twee lessen per week diverse vakleraren samen vrij te roosteren voor klasdoorbrekende verdieping en remediëring.

Algemene vorming (20)	
Keuzegedeelte (12)	
Basisoptie (10)	Lessen
Economie & organisatie	5
Maatschappij & welzijn	5
STEM-technieken	5
STEM-technieken	10
Lessen differentiatie (2)	Lessen
Nederlands	2
Moderne vreemde talen	2
Technische activiteiten	2
Wiskunde	2

5 Bijlage - lessentabellen algemene vorming en keuzegedeelte

5.1 Eerste graad A-stroom

Algemene vorming			
Vak	1A	2A	Administratieve vakbenaming
Geschiedenis	1	2	AV Geschiedenis
Godsdienst	2	2	AV Godsdienst
Lichamelijke opvoeding	2	2	AV Lichamelijke opvoeding
Mens & samenleving	2	-	AV Economie, AV Maatschappelijke vorming
Moderne vreemde talen	4	5	
- Engels	1/0	2	AV Engels
- Frans	3/4	3	AV Frans
Nederlands	4	4	AV Nederlands
Wiskunde	4	4	AV Wiskunde
Muziek	1	1	AV Muzikale opvoeding
Beeld	1	1	AV Plastische opvoeding
Of Artistieke vorming	2	2	AV Muzikale opvoeding/AV Plastische opvoeding
Techniek	2	2	TV Techniek
Natuurwetenschappen	2	1	AV Natuurwetenschappen
Aardrijkskunde	2	1	AV Aardrijkskunde
Of Natuur, ruimte & techniek	6	4	AV Aardrijkskunde, AV Natuurwetenschappen, TV Techniek



Lessuren algemene vorming	27	25	
Keuzegedeelte			
Lessuren differentiatie	5	2	
Basisoptie	-	5	
Totaal aantal lessuren	32	32	

5.2 Eerste graad B-stroom

Algemene vorming			
Vak¹⁷	1B	2B	Administratieve vakbenaming
Godsdienst	2	2	AV Godsdienst
Lichamelijke opvoeding	2	2	AV Lichamelijke opvoeding
Maatschappelijke vorming	3	2	AV Maatschappelijke vorming, AV Geschiedenis
Moderne vreemde talen	3	3	
- Engels	1/2	2/1	AV Engels
- Frans	2/1	1/2	AV Frans
Nederlands	4	3	AV Nederlands
Wiskunde	4	3	AV Wiskunde
Muziek	1	1	AV Muzikale opvoeding
Beeld	1	1	AV Plastische opvoeding
<i>Of Artistieke vorming</i>	2	2	AV Muzikale opvoeding, AV Plastische opvoeding
Techniek	4	2	TV Techniek
Natuur en ruimte	3	1	AV Natuurwetenschappen, AV Aardrijkskunde
<i>Of Natuur, ruimte & techniek</i>	7	3	AV Aardrijkskunde, AV Natuurwetenschappen, TV Techniek
Lessuren algemene vorming	27	20	
Keuzegedeelte			
Lessuren differentiatie	5	2	
Basisoptie	-	10	
Totaal aantal lessuren	32	32	

¹⁷ Via Project Algemene Vakken (PAV) kunnen twee of meer vakken van de algemene vorming geïntegreerd worden.